

De mit akarnak a visegrádiak?

Ismerős frontvonalak rajzolódnak ki az Európai Tanács csütörtöki ülésére készülődve. Blogunkban is többször foglalkoztunk már a vitával, ahol az európai szolidaritást szorgalmazók állnak szemben a költségvetési fegyelem híveivel. A vitában eddig a Visegrádi Négyek nem nagyon hallatták hangjukat. Az előzmények alapján azonban vélhetően nem lennének boldogok egy, az eurozónára vonatkozó koronakötvény bevezetésével.

A mai Európai Tanács ülése előtt viszonylag kevés ismeretlen tényezővel kell számolnunk. Ismerjük a déli országok álláspontját. Láthattuk, hogy ez milyen heves ellenkezést váltott ki a holland és az osztrák kormány részéről. Figyelemmel kísérhettük azt is, hogy az Európai Bizottság hogyan próbálja az egymással szemben álló álláspontokat kibékíteni javaslatával, amely tartalmilag megőrizné a déliek javaslatának lényegét, maximális figyelembe véve az ellenkezők érzékenységét is.

A közel egy hónapos vitában ugyanakkor egy országcsoporthat látványosan nem vett részt. A visegrádi országokról van szó, akik egyébként a következő hétéves pénzügyi kereterről szóló vita aktív résztvevői a [Kohézió Barátai](#) nevű koalíció tagjaiként. Ebből adódóan némileg meglepő az országcsoporthat passzivitása.

Kétségtelen, a Visegrádi Négyek nincsenek könnyű helyzetben, amikor érdekeiket kell egyeztetniük. A négy ország közül három az eurozónán kívül található, míg Szlovákia része a közös pénz övezetének. Mind a négyük hagyományosan támogatói annak a megközelítésnek, amit a déli országok is magukénak vallanak – jól mutatja ezt a Kohézió barátai nevű csoportban való részvételük is -, ám ebben a konkrét esetben vélelmezhetően más érdekeik vannak. Szlovákia például a koronakötvény kibocsátását támogató euróövezeti nyilatkozatot nem írta alá, ezzel is jelezve különállását a déli euróövezeti országoktól.

Közvetlen módon a visegrádi országok politikusai közül egyedül Tadeusz Kosciński lengyel pénzügyminiszter [nyilvánult meg](#), aki ugyan támogatta a francia fél által javasolt ötszáz milliárdos gazdaságélénkítő csomagot, amely mind az eurozóna, mind pedig az eurozónán kívüli gazdaságok számára segítséget jelentene. Úgy gondolta azonban, hogy az európai gazdaságok újjáélesztésére nem a meglévő forrásokat kell felhasználni, hiszen azok legitim célokat finanszíroznak most is. Szerinte nem is a kötvénykibocsátás a megoldás, hanem az új európai adók bevezetése. Ezek közé tartoznak például a különböző adóparadicsomok megadóztatása, a digitális adó, valamint a pénzügyi tranzakciók megadóztatása.

Figyelembe véve azonban az európai adók bevezetésével kapcsolatos eddigi tagállami ellenállást, a lengyel javaslatot inkább tekinthetjük ügyes politikai manővernek, mint reális, a tagállamok összességének támogatását élvező javaslatnak. A rendelkezésemre álló adatok alapján a visegrádi országok mai álláspontjára vonatkozóan az alábbi kísérleti jellegű prognózist teszem:

1. **Lesz közös visegrádi álláspont.** Az uniós migrációs politikában és a közös pénzügyi keret támogatása során szorossá tett együttműködés jó tapasztalatai arra ösztönzik a Visegrádi Négyeket, hogy közös, vagy legalábbis összehangolt álláspontot próbáljanak érvényesíteni a vita során.

2. **A visegrádi országok nem az eurozónára korlátozódó, hanem az egész Európai Uniót lefedő programot fognak támogatni.** Ebből adódóan nem fogják támogatni a koronakötvényre vonatkozó indítványt sem.
3. **Nem fogják támogatni** azt a megoldási javaslatot sem, **hogy az elkövetkező időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerettervet alakítsák át** és az uniós politikák jelenlegi finanszírozásának megváltoztatásával teremtsék elő a gazdaságélénkítő programok szükséges fedezetét.
4. **Úgy gondolják, hogy szükség van egy európai uniós gazdaságélénkítési programra,** amely azonban nem vonhatja el létező uniós programok pénzügyi fedezetét és nem ingathatja meg közös garanciavállalásaival az egyes országok költségvetését.
5. A fentiek alapján a legvalószínűbb, hogy **a visegrádi országok a Franciaország által támogatott [javaslat](#) mögött sorakoznak fel,** amely egy ötszáz milliárd eurós célhoz kötött és előre meghatározott ideig működő alapot hozna létre.

Természetesen a fenti, kísérleti prognózis értékelhetőségéhez néhány további feltételnek kell teljesülnie. Mindenekelőtt annak, hogy az Európai Tanács csütörtöki ülésének döntéssel kell zárulnia. Ez azonban – figyelembe véve a különböző álláspontok egymástól való távolságát – egyáltalán nem vehető biztosra.

2020-04-23 – Dr. Navracsics Tibor